

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ელექტრონული ბუკლეტი.

ტესტის მაქსიმალური ქულაა 70.

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 5 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

I. ქართული ენა

(1) 1. მოსწავლემ დაწერა: *ჟურნალში ჩემპიონატის შედეგების წინასწარი პროგნოზი გამოქვეყნდა.*

მიუთითეთ მოსწავლეს, რა ხარვეზი აქვს ამ წინადადებას.

(2) **2.** მოსწავლემ დაწერა: *თანამედროვე ყოფაში თანდათან სტუმარ-მასპინძლობის ტრადიციაც იკარგება.*

მიუთითეთ მას, რა შეცდომა დაუშვა.

განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(2) **3.** მოსწავლემ დაწერა: *ადამიანს ბავშვობის შთაბეჭდილებები ცხოვრების ბოლომდე მიყვება.*

მიუთითეთ მას, რა შეცდომა დაუშვა.

განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(2) 4. მოსწავლემ დაწერა: *საჭიროა ქვეყნის განვითარების პრიორიტეტების განსაზღვრა, რათა ეკონომიკური წინსვლა ვუზრუნველყოთ.*

მიუთითეთ მას, რა შეცდომა დაუშვა.

განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(2) 5. მოსწავლემ დაწერა: *ობობა სწრაფად ითვისებს ოთახის კუთხე-კუნჭულებს და ქსელებს აბავს.*

მიუთითეთ მას, რა შეცდომა დაუშვა.

განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(2) 6. მოსწავლემ დაწერა: *ბიჭებს, რომლებსაც ხის ქვეშ გრძელი სუფრა გაეშალათ, ნაკვერჩხალებზე მწვადებს აშიშხინებდნენ.*

მიუთითეთ მას, რა შეცდომა დაუშვა.

განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(1) 7. მოსწავლემ დაწერა: *მწერალმა ზაფხული შვეიცარიაში ჟენევის ტბასთან მდებარე სოფელში გაატარა.*

განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(4) **8.** თქვენი მიზანია მოსწავლეს აუხსნათ ნაცვალსახელი.

(2) **I.** მოკლედ ჩამოაყალიბეთ პირის ნაცვალსახელთა სწავლებასთან დაკავშირებული საკითხები.

(2) **II.** ჩამოაყალიბეთ ორი საკითხი, რომლებიც ნაცვალსახელის მართლწერას უკავშირდება.

(7) 9. წაიკითხეთ დიალოგი ჯემალ ქარჩხაძის რომანიდან „ქარავანი“:

„– ჩემი აზრით, ადამიანს რაღაც შინაგანი ძალა უბიძგებს, საკუთარი თავი მაქსიმალურად გამოხატოს რაიმე საშუალებით, ალბათ, მოწოდებით, თუკი ამ მოწოდებას მიაგნო, რათა თავი შეიცნოს და ამ გზით ცხოვრების აზრი და დანიშნულება გაარკვიოს. თავად დანიშნულება, არ ვიცი, რა არის.

– მე კი ვიცი. არავითარი საკუთარი თავის გამოხატვა და შეცნობა თქვენ არ გაწუხებთ. თქვენ, უბრალოდ, ცდილობთ სხვას აჯობოთ. ეს არის კაცების ერთადერთი დანიშნულება. სპორტში ეს იდეა განსაკუთრებით მკაფიოდაა გამოხატული. არ არსებობს ისეთი სპორტსმენი, რომელსაც მეტოქის გამარჯვება უნდოდეს. აი, ესაა ადამიანი. ადამიანის სიცოცხლე მარადიული შეჯიბრია. ჯობნა, უპირატესობის გრძნობის დაკმაყოფილება – ყველას ეს ამოძრავებს, ოღონდ ზოგს გაცნობიერებული აქვს და ზოგს – არა“.

(2) I. რა არის ამ ტექსტის მთავარი სათქმელი.

(2) II. ჩამოაყალიბეთ თქვენი თვალსაზრისი ტექსტში წარმოდგენილ შეხედულებებთან დაკავშირებით.

(2) III. იმსჯელეთ, როგორია თქვენი დამოკიდებულება ტექსტში დასმულ პრობლემასთან დაკავშირებით.

გაითვალისწინეთ: თუ ამ დავალების პასუხში თქვენ მიერ დაშვებული იქნება ერთი გრამატიკული ან პუნქტუაციური შეცდომა, ან სტილისტიკური ხარვეზი, დაგაკლდებათ 1 ქულა.

(12) 10. გაასწორეთ მოსწავლის ნამუშევარი ქვემოთ მოცემული სქემის მიხედვით და დაწერეთ კომენტარი.

I. შეაფასეთ ნამუშევარი თითოეული კრიტერიუმის მიხედვით და დაწერეთ შესაბამისი ქულები. თქვენი შეფასება დაასაბუთეთ შემდეგნაირად: I კრიტერიუმით შეფასების კომენტარებისას მოიხმეთ სათანადო მაგალითები თხზულებიდან; II და III კრიტერიუმებით შეფასების კომენტარებისას კი ამოიწერეთ ყველა შეცდომა და ხარვეზი (მხოლოდ მცდარი ფორმები და შესიტყვებები). თითოეულ მათგანს მიუწერეთ, რა ტიპს მიეკუთვნება – ორთოგრაფიულს, მორფოლოგიურს, პუნქტუაციურს, სინტაქსურსა თუ სტილისტიკურს.

II. ჩამოაყალიბეთ სათანადო რჩევები, რომელთა გათვალისწინებაც დაეხმარება მოსწავლეს ანალოგიური დავალების უკეთ შესრულებაში.

გაითვალისწინეთ: თუ ამ დავალების პასუხში თქვენ მიერ დაშვებული იქნება ერთი გრამატიკული ან პუნქტუაციური შეცდომა, ან სტილისტიკური ხარვეზი, დაგაკლდებათ 1 ქულა.

შეფასების სქემა

N	კრიტერიუმები	კრიტერიუმების განმარტება	ქულები
I	მსჯელობის დასაბუთება (არგუმენტირება და ციტირება)	<p>ა) მსჯელობა მკაფიოა, არგუმენტირებულია, არგუმენტები გამყარებულია შესაბამისი მაგალითებით;</p> <p>ბ) მსჯელობა ნაწილობრივ არგუმენტირებულია, არ არის გამყარებული შესაბამისი მაგალითებით ან დაშვებულია ფაქტობრივი შეცდომა;</p> <p>გ) ტექსტი არაადეკვატურადაა გაგებული, მსჯელობა არაადამაჯერებელია, მაგალითებიც არაადეკვატურად არის მოხმობილი.</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">0</p>
II	ლექსიკა და სტილი	<p>ა) აზრი ზუსტად და მკაფიოდ არის გამოხატული, ნაწერის სტილი გამართულია;</p> <p>ბ) აზრი ზუსტად არის გამოხატული, მაგრამ ლექსიკა მწირია ან გვხვდება სტილისტიკური ხარვეზები;</p> <p>გ) აზრი ძირითადად გასაგებია, მაგრამ ნაწერის სტილი გაუმართავია, გვხვდება არაადეკვატური ლექსიკა.</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">0</p>
III	ორთოგრაფია, მორფოლოგია, სინტაქსი და პუნქტუაცია	<p>ა) არ არის ამ ტიპის სამზე მეტი შეცდომა;</p> <p>ბ) არ არის ამ ტიპის ექვსზე მეტი შეცდომა;</p> <p>გ) ამ ტიპის შეცდომა ექვსზე მეტია.</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">0</p>

მოსწავლისათვის შეთავაზებული დავალება:

არსებობს მოსაზრება, რომ ჭეშმარიტი თავისუფლება შეუძლებელია დიდი პასუხისმგებლობისა და მოვალეობის შეგნების გარეშე.

არგუმენტირებული მსჯელობით დაეთანხმეთ ამ მოსაზრებას ან უარყავით იგი.

მოსწავლის ნამუშევარი:

თავისუფლება ჩემი აზრით ის ფასეულობაა, რომელიც ყველაზე მეტად ძვირფასია ადამიანისათვის. ეს არის მცნება, რომელიც ყოველმა ადამიანმა უნდა გაიაზროს. მისი მოპოვებისათვის ბრძოლაა საჭირო. შენარჩუნება კი რთულია. შეუძლებელია ადამიანი იყოს თავისუფალი, თუ მისი ქვეყანა არ არის დამოუკიდებელი.

თავისუფლება საკუთარ ნება-სურვილის მიხედვით მოქმედებას გულისხმობს. თუმცა ეს არ ნიშნავს ზნეობის, ნორმებისა და ფასეულობების უარყოფას. საზოგადოების თითოეული წევრის მოვალეობაა, ისე შეძლოს თვით გამოხატვა, რომ სხვისი თავისუფლება არ შეზღუდოს. ყოველმა ჩვენთაგანმა უნდა შეიცნოს თავისუფლების ჭეშმარიტი არსი, დაიცვას თავისი საკუთარი თავისუფლება და არ ხელჰყოს სხვისი.

ლიბერალიზმი, რომელიც უმცირესობების მიმართ შემწყნარებლობას ქადაგებს ჩვენ საზოგადოებაში, ხშირად, არასწორედ არის აღქმული და უზნეობის პროპაგანდასთანაც კი იგივდება. თავისუფლების არასწორი გაგება იწვევს არეულობას, სრულ ანარქიას.

თავისუფლების განცდას თან უნდა ახლდეს პასუხისმგებლობისა და მოვალეობის შეგნება. მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეიძლება მივიღოთ ღირსეული საზოგადოება.

II. ქართული ლიტერატურა

(1) 11. ვარსკენის შეკითხვაზე, თუ როგორ იყო მის მიერ ნაგვემი შუშანიკი, ერთ-ერთმა მცველმა უპასუხა:

„შიმშილითა უფროის ხოლო მოკუდების, რამეთუ არარას მიიღებს საზრდელსა“.

რა უპასუხა ვარსკენმა მცველს?

ა) დაე, მოკვდესო.

ბ) ვაითუ მოკვდესო.

გ) იქნებ გადარჩესო.

დ) საზრდელი მიაწოდეთო.

(1) 12. იოანე საბანისძის „აზო თბილელის წამებაში“ ავტორი აზოს შესახებ წერს, რომ იგი „გვირგვინოსან იქმნა ქრისტეის მიერ“.

როგორ უნდა გავიგოთ ავტორის ეს სიტყვები?

- ა) აზოს, ქრისტეს მსგავსად, ეკლის გვირგვინი დაადგეს.
- ბ) აზომ, ქრისტეს მსგავსად, დიდება მოიპოვა.
- გ) აზო ქრისტემ ღვთაებრივი დიდებით შეემოსა.
- დ) წამებული აზო თანამოაზრეებმა გვირგვინით შეამკეს.

(1) 13. გაიხსენეთ გიორგი მერჩულის „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება“.

როგორ მოექცა გრიგოლ ხანძთელი „სიძვის დედაკაცს“?

- ა) მამაშვილურად დაარიგა და აფხაზეთში გაგზავნა.
- ბ) შეაჩვენა და ცოდვათა მოსაწანიებლად მერეში გაგზავნა.
- გ) ცოდვა შეუნდო და მერეს მონასტერში წაიყვანა.
- დ) წელზე საბელი შემოარტყა და დასასჯელად გადასცა.

(1) 14. „ვეფხისტყაოსნის“ ერთ-ერთ თავში ვკითხულობთ:

„მით ვისწავლებით, მოგვეცეს შერთვა ზესთ მწყობრთა წყობისა“.

ამ სტრიქონის მიხედვით, რა არის ცოდნის შეძენის მიზანი?

- ა) ცოდნა ადამიანს საშუალებას აძლევს, საკუთარი წვლილი შეიტანოს კაცობრიობის განვითარებაში.
- ბ) ცოდნამ ხელი უნდა შეუწყოს ადამიანის ზნეობრივ სრულქმნას, რათა იგი ზეციურ ძალებს შეერწყას.
- გ) ცოდნის მეშვეობით ადამიანი ღვთაებრივს ეზიარება, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა იგი ზნეობრივად სრულქმნილი.
- დ) ცოდნის მეშვეობით ადამიანი მატერიალური გარემოს კანონზომიერებებში გარკვევას უკეთესად შეძლებს.

(1) 15. „ვეფხისტყაოსნის“ ერთ-ერთ თავში „წიგნი ნესტან-დარეჯანისა საყვარელთანა მიწერილი“ ვკითხულობთ:

„ღმერთსა შემვედრე, ნუთუ კვლა დამხსნას სოფლისა შრომასა,
ცეცხლსა, წყალსა და მიწასა, ჰაერთა თანა ძრომასა;
მომცეს ფრთენი და ავფრინდე, მივჰხვდე მას ჩემსა ნდომასა,
დღისით და ღამით ვჰხედვიდე მზისა ელვისა კრთომასა“.

რას უნდა შეევედროს ღმერთს ტარიელი ნესტან-დარეჯანის თხოვნით?

- ა) ნესტანი მონატრებულ სატრფოს დაუბრუნოს.
- ბ) ნესტანი გრძნეული ქაჯებისაგან დაიხსნას.
- გ) ნესტანს ციხიდან გაპარვის შესაძლებლობა მისცეს.
- დ) ნესტანი გაათავისუფლოს ამქვეყნიური ტანჯვისაგან.

(1) 16. რომელი კონკრეტული ადამიანური მანკიერებაა მხილებული სულხან-საბა ორბელიანის იგავ-არაკში „კუ და მორიელი“?

ა) გამცემლობა.

ბ) სიცრუე.

გ) უმადურობა.

დ) ცრუმორწმუნეობა.

(1) 17. ალექსანდრე ჭავჭავაძის შემოქმედების შესწავლისას როგორ აუხსნით მოსწავლეებს სიტყვა „რაციფის“ მნიშვნელობას („ვიბრალებ რაციფს, შვრების მომცდარად“)?

რომელი განმარტება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) „რაციფი“ ნიშნავს განშორებულ სატრფოს.
- ბ) „რაციფი“ ნიშნავს ომში გამარჯვებულს.
- გ) „რაციფი“ ნიშნავს სიყვარულში მოცილეს.
- დ) „რაციფი“ ნიშნავს ჯვარდაწერილ მეუღლეს.

(1) 18. გრიგოლ ორბელიანის ლექსში „იარაღის“ ვკითხულობთ:

„დავნატრი მათ, ვინც თვისი სიცოცხლე თვისსა მამულსა შეჰსწირა მსხვერპლად,
დავნატრი დროთა, როს აქვნდათ ტრფობა მამულისადმი გულს აღბეჭდილად...“

პოეტის კიდევ რომელ ნაწარმოებში გვხვდება ანალოგიური შინაარსისა და სულისკვეთების მონაკვეთები?

ა) „სადღეგრძელო“.

ბ) „საღამო გამოსალმებისა“.

გ) „ჩემი ეპიტაფია“.

დ) „ჩემს დას ეფემიას“.

(1) 19. ქართულ რომანტიზმზე საუბრის დროს მოსწავლემ დასვა შეკითხვა: რატომ აღძრავს სიყვარული ნიკოლოზ ბარათაშვილის შემოქმედებაში ტრაგიზმის განცდას?

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი შეიძლება გამოვიყენოთ ამ კითხვის პასუხად?

- ა) ნიკოლოზ ბარათაშვილის მიერ ტრაგიკული აღქმა სიყვარულისა რეალური სატრფოს გულგრილობით არის გამოწვეული და რომანტიზმთან კავშირი არა აქვს.
- ბ) სიყვარული რომანტიკულ ლიტერატურაში ადამიანურ ბედნიერებასთანაა დაკავშირებული და, ამ მხრივ, ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზია გამონაკლისად უნდა ჩაითვალოს.
- გ) სიყვარულის ტრაგიკული აღქმა საერთოდ დამახასიათებელია რომანტიზმისთვის, რადგან ლირიკული გმირი იმთავითვე მარტოობისთვისაა განწირული.
- დ) ქართველ რომანტიკოსთა ლიტერატურული გაერთიანების პროგრამული ნაშრომების მიხედვით, სიყვარულის ტრაგიკული აღქმა პოეზიაში სავალდებულოდ მიიჩნეოდა.

(1) 20. 1840-იან წლებში თბილისის არისტოკრატია თავს იყრიდა ერთ ადგილას, სადაც ქართველი მწერლები კითხულობდნენ თავიანთ ორიგინალურ ნაწარმოებებსა თუ თარგმანებს. აქვე წაუკითხავს ნიკოლოზ ბარათაშვილს ლაიზევიცის პიესა „იულიუს ტარენტელის“ თარგმანი.

რომელი იყო ეს შესაკრები ადგილი?

- ა) გიორგი ერისთავის „ცისკარი“.
- ბ) ლევან მელიქიშვილის ოჯახი.
- გ) მანანა ორბელიანის სალონი.
- დ) მეფისნაცვალ ვორონცოვის რეზიდენცია.

(1) 21. „თერგდალეულთა“ რომელი იდეაა მხატვრულად ხორცშესხმული ილია ჭავჭავაძის „ოთარანთ ქვრივში“?

- ა) ბატონყმობის გადავარდნის შემდგომ ახალი ქვეყანა სხვადასხვა წოდების ადამიანებს საერთო ძალისხმევით უნდა აეშენებინათ.
- ბ) ბატონყმობის გადავარდნის შემდგომ ახალი ქვეყნის აშენება მხოლოდ მაღალი სოციალური წრის ადამიანებს შეეძლებოდათ.
- გ) ბატონყმობის გადავარდნის შემდგომ სოციალურ კლასებს შორის დაპირისპირება ქვეყნის განვითარებას ახალ იმპულსს მისცემდა.
- დ) ბატონყმობის გადავარდნის შემდგომ სხვადასხვა წოდებებს შორის დაუნდობელი ბრძოლა გარდაუვალი გახდებოდა.

(1) 22. აკაკი წერეთლის „გამზრდელის“ შესწავლის დროს მოსწავლემ იკითხა: რატომ შესთავაზა ბათუმ ძუძუმტეს მისთვის მიენდო ცხენის მოპარვა, მიუხედავად იმისა, რომ ამას „უკადრის საქმედ“ მიიჩნევდა?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) ეგონა, რომ ეს შეთავაზება საფარ-ბეგს ზია-ხანუმის მოთხოვნაზე დააფიქრებდა და უღირსი დავალების შესრულებაზე უარს იტყოდა.
- ბ) ხვდებოდა, რომ მისი სტუმარი ზია-ხანუმის დავალების შესრულებას არ აპირებდა და ეს საფარ-ბეგს ღირსებას შეულახავდა.
- გ) ხვდებოდა, რომ საფარ-ბეგი ზია-ხანუმის დავალების შესრულება გაუჭირდებოდა და ძუძუმტის გამო ზნეობრივ კომპრომისზე მოუწია წასვლა.
- დ) ეგონა, რომ საფარ-ბეგი შეთავაზებაზე უარს ეტყოდა და საყვარელი ქალის დავალების შესასრულებლად თავად წავიდოდა.

(1) 23. ალექსანდრე ყაზბეგის „ხევისბერი გოჩას“ შესწავლის დროს მოსწავლემ იკითხა: რაზე მიაანიშნებს ონისეს სიტყვები: „[ძიძიამ] მაცდურად მომხიბლა და მაცდურად დამლუპა“?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) ონისე მხოლოდ უბედურების დროს აცნობიერებს, თუ ვინ აქცია იგი მოღალატედ.
- ბ) ონისე სუსტი პიროვნებაა და არ შესწევს ძალა, რომ პასუხისმგებლობა საკუთარ თავზე აიღოს.
- გ) ონისე ძლიერი პიროვნებაა და ქვეყნის ინტერესებისათვის საყვარელი ქალის გაწირვაც შეუძლია.
- დ) ონისესათვის ძიძია მხოლოდ გატაცებაა და დანაშაულის მისთვის გადაბრალება არაფრად უღირს.

(1) 24. ვაჟა-ფშაველას „სტუმარ-მასპინძლის“ შესწავლის დროს მოსწავლემ იკითხა: რატომ არ ეუბნება მეზობელი ჯოყოლას, რომ მისი სტუმარი ზვიადაურია?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) მეზობელი ცდილობს თანასოფლელებს დაუმტკიცოს, რომ ის უფრო მტკიცედ იცავს მამაპაპურ წესებს, ვიდრე ჯოყოლა, მტერი შინ რომ მოიყვანა.
- ბ) მეზობელი ხვდება, რომ ჯოყოლა ტრადიციას არ უღალატებს და ზვიადაურს, სანამ ის მისი სტუმარია, ცუდს არაფერს აკადრებს.
- გ) მეზობელმა თავისი გამომეტყველებით მიანიშნა ჯოყოლას, რომ სტუმარი არასასურველი კაცი იყო, მაგრამ მასპინძელი ვერ მიუხვდა.
- დ) მეზობელმა იცის, რომ ჯოყოლა ზვიადაურს ვერ მოერევა და თანასოფლელების დახმარების გარეშე საკადრის პასუხს ვერ გასცემს.

(1) 25. დავით კლდიაშვილის ბიოგრაფიის შესწავლის დროს მოსწავლე დაინტერესდა, თუ რატომ უწოდებდნენ ცნობილ ქართველ მწერალს „ურჩ ოფიცერს“?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) დავით კლდიაშვილმა ავადმყოფობა მოიმიზეზა, რათა პირველ მსოფლიო ომში მონაწილეობა თავიდან აერიდებინა.
- ბ) დავით კლდიაშვილმა დუელში გამოიწვია მასზე მაღალი ჩინის სამხედრო პირი, რითაც სამხედრო წესდება უხეშად დაარღვია.
- გ) დავით კლდიაშვილმა უარი განაცხადა, რომ ბათუმში დაწყებული მღელვარების დროს მუშების მასობრივ დახვრეტებში მონაწილეობა მიეღო.
- დ) დავით კლდიაშვილმა უარი თქვა სამუშაოდ წასულიყო აჭარაში, რომელიც საქართველოს იმ დროს დაუბრუნდა.

(1) 26. მიხეილ ჯავახიშვილის „ჯაყოს ხიზნების“ შესწავლისას მოსწავლემ იკითხა: რა შეიძლება მივიჩნიოთ თეიმურაზ ხევისთავის ოჯახის განადგურების უმთავრეს მიზეზად?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

ა) თეიმურაზის უუნარობა, რაც მის ოჯახს ყველა შემთხვევაში დაღუპვას უქადდა.

ბ) მარგოს ღალატი, რამაც ხევისთავის სიმტკიცე საბოლოოდ გატეხა.

გ) რევოლუციის სისასტიკე, რასთან შეწინააღმდეგებაც შეუძლებელი იყო.

დ) ჯაყოს ძალადობა, რასთან დაპირისპირებაც თეიმურაზს არ შეეძლო.

(1) 27. ნიკო ლორთქიფანიძის ნაწარმოების - „შელოცვა რადიოთი“ - შესწავლის დროს მოსწავლემ იკითხა: როცა რამინოს წასვლის შესახებ საუბრობდნენ, რატომ თქვა ელიმ, რომ რამინო „ბედნიერია“?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) რამინომ დიდი თანხა ჩაიგდო ხელში.
- ბ) რამინომ მილიარდელი ბრომლეი დაამარცხა.
- გ) რამინომ საკუთარი ღირსების დაცვა შეძლო.
- დ) რამინომ სამშობლოში დაბრუნება მოახერხა.

(1) 28. გალაკტიონ ტაბიძის შემოქმედების შესწავლის დროს მოსწავლემ იკითხა: რას გამოხატავს გალაკტიონის სტრიქონები:

„ჩემს სამშობლოში მე მოვვლე მხოლოდ
უდაბნო ლურჯად ნახევრდები“?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) ბავშვობის მონატრებას.
- ბ) მარტოსულობის განცდას.
- გ) შემოქმედებით კრიზისს.
- დ) საყოველთაო აღიარებას.

(1) 29. ჯემალ ქარჩხაძის „იგის“ შესწავლისას მოსწავლემ იკითხა: რა მიზნით უპირისპირებს მწერალი ერთმანეთს წუხილსა და ტკივილს?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) ადამიანს წუხილის დაძლევა იოლად შეუძლია, ტკივილს კი ვერაფრით უშველის.
- ბ) ტკივილისაგან განსხვავებით, ადამიანი წუხილის დამალვას ყოველთვის ახერხებს.
- გ) წუხილი, ტკივილისაგან განსხვავებით, მხოლოდ მოაზროვნე არსებას ახასიათებს.
- დ) წუხილი ფიზიკური განცდაა, ხოლო ტკივილი მხოლოდ სულიერი ტანჯვის გამოვლინება.

(1) 30. გურამ დოჩანაშვილი ნაწარმოების – „კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდა“ – შესწავლის დროს მოსწავლემ იკითხა: კონკრეტულად რის საჩვენებლად მოჰყავს ვასიკო კეჟერაძეს გომბეშოს მაგალითი?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) ბევრი კითხვით გამოწვეული მავნე ზემოქმედების.
- ბ) კრიტიკულ სიტუაციაში ადამიანის ადეკვატური რეაქციის.
- გ) პრიმიტიული გონების ადამიანის მოქმედების.
- დ) ცხოვრებისაგან დაღლილი ადამიანის მოქმედების.

III. მხატვრული ტექსტის ანალიზი (15 ქულა)

ყურადღებით წაიკითხეთ გურამ რჩეულიშვილის მოთხრობა „ერთგული“:

ყიჟინასა და ტაშის გრიალში გამოვიდნენ ცხენები მოედანზე. წმინდა სისხლის ულაცზე ჩია კაცი იყო წამოსკუპებული. დიდი, წითელი კეპის ქვევიდან აცეცებდა თვალებს. ორ გამყოლს აქეთ-იქიდან ჩაევლო აღვირისათვის ხელი, მაინც სცემდა ტორებს სირბილის ჟინზე მოსული. ულაცი პირველი დადგა. გვერდზე სხვა ჯიშსაშენის წმინდა სისხლის ცხენები მოუყენეს გამყოლებმა. უზარმაზარ ულაცებზე ძლივს მოჩანდნენ პატარა ტანის ჟოკეები.

– ყურადღება, იწყება ჯიშსაშენის წმინდა სისხლის ცხენების დოლი ათ კილომეტრზე!

რომელიღაცამ დაიხვიხვინა. გამყოლებმა ძლივს გააკავეს ცხენები. ტოკავდნენ. მხოლოდ თავიდან მეორე იდგა წყნარად, დიდ თვალებს არ აცეცებდა. მას გრძელი, ჩამოშვებული ფაფარი ჰქონდა და ზურგზე შუახანს გადასული საკმაოდ მოსული კაცი ეჯდა.

– პირველი ცხენი, – განაგრძობდა დიქტორი, – სახელად „გიტარა“, არის ოთხი წლის, მეორე ცხენი საქართველოსა და ამიერკავკასიის რამდენიმეგზის ჩემპიონი – „ერთგული“ უკვე მეთერთმეტე წელშია გადამდგარი...

ხალხი ახმაურდა, დიქტორმა სწრაფად მოათავა ექვსივე ცხენის ბიოგრაფიების ჩამოთვლა და მთავარ მსაჯს ანიშნა.

გამყოლებმა მოედანი დატოვეს. ნიშანზე ულაციები ნელა დაიძრნენ ადგილებიდან, ტორტმანით უახლოვდებოდნენ დოლის დაწყების ადგილს. ზედ ხაზთან დაიქნია მსაჯმა დროშა და ცხენები ადგილს მოსწყდნენ. გაისმა ღრიალი, ტაში, ყიჟინა. ხალხი ფეხზე წამოვარდა.

დიქტორი ალაპარაკდა.

– პირველი მიდის „სალამურა“, მეორე „დარბაისელი“, მესამე „გიტარა“, მეოთხე „ერთგული“.

ხალხი უსტვენდა.

„ერთგული“ სამჯერ ახსენა დიქტორმა.

თერთმეტი წლის ულაცი მეოთხე წრეზე ყველაზე წინ მოექცა.

ხალხი წამოვარდა.

დიქტორი აცხადებდა:

– ჯერ კიდევ თერთმეტი წრე დარჩა, წინ მიდის „ერთგული“.

„ერთგული“ ბოლო ძალებს იკრებდა. მირბოდა ოთხით. ყველაზე წინ იყო და თავისი პატრონი, მისი წყალობით ჩემპიონი თუ ოსტატი, ზურგით მიჰყავდა.

ექვსი წრე გაიარეს.

„ერთგული“ ისევ წინ იყო.

გახელდა.

მის მიახლოებას ტაშით ხვდებოდნენ, ზოგი ქუდს ისროდა მაღლა. სადღაც უკან ისმოდა სტვენა, სიცილი. უკან დარჩენილი „სალამურა“, სტვენით გაღიზიანებული, ცდილობდა წინ გავარდნას, მაგრამ მხედარს მაგრად ეჭირა ლაგამი.

„ერთგულმა“ საკმაო მანძილზე ისხლიტა სხვები. ახლა იგი სისწრაფეს ვეღარ უმატებდა. კიდევ ორი წრე შემოირბინა ასე. დაიღალა. სცადა სისწრაფის მომატება. ამაოდ. თანდათან უკლო სირბილს. ანთებული თვალები ჩაუქრა.

„დარბაისელი“ ჯერ წამოეწია, მერე გაუსწრო.

– ფანდია!

– ჯერ გაუშვებს, მერე გაუსწრებს!

– აბა რა! – იძახდა ხალხი.

ახლა „გიტარამაც“ გაუსწრო „ერთგულს“.

მათრახი აკადრეს. მან უკანასკნელი ძალა მოიკრიბა, ისხლიტა „დარბაისელი“ და თავით გაუსწორდა პირველს. დოღის ბოლომდე ოთხი წრელა რჩებოდა.

– „ერთგული“!!!

– ვაშა!

– უჰ, შენი ჭირიმე!

– მიდი!

– ნიძლავი, მაგისია!

– როგორც ყოველთვის...

– აბა რა!

– მა რა, – იძახდა ხალხი.

ულაყმა იგრძნო ქება, მაგრამ პირველად თავის სიცოცხლეში არ ესიამოვნა. ძველებურად აღარ გახარებია. ისევ დაიწყო ჩამორჩენა.

დოღი დაიძაბა.

ცხენები დაიჭიმნენ.

„სალამურა“ ნელა წამოეწია სხვებს.

ახლა ცხენები ერთად გარბოდნენ. შეჯიბრების ბოლომდე ორი წრელა რჩებოდა.

„ერთგულს“ კიდევ ორმა გაუსწრო. მერე კიდევ ერთმა.

ისევ აკადრეს მათრახი.

ახლა დარტყმა აღარ ეწყინა.

აღარც გამხნევებამ იმოქმედა, ახლა მხოლოდ უძალოდ ხტებოდა ჰაერში.

სხვებმა ბოლო წრეზე დიდი მანძილით მოიტოვეს უკან ყოფილი ჩემპიონი.

ვილაცამ დაუსტვინა კიდეც.

მას სხვები აჰყვნენ.

ახლა აღარც ეს სწყინდა ჩამორჩენილს. ნელი ნახტომებით უახლოვდებოდა ბოლოს, სადაც მისმა მეტოქეებმა მთელი ათი-თორმეტი წამით ადრე მიირბინეს.

– სალამურამ!

– ვინ?

– სალამურამ!

– ხო გითხარი.

– ხო ვამბობდი.

– ეტყობოდა.

– აბა რა!

– მა რა!

ყველას „სალამურას“ სახელი ეკერა პირზე.

– რამდენი წლისაა? – იკითხა ულვაშა ძიამ.

– სამის, მგონი, – უპასუხა მოწაფის ფორმაში გამოწყობილმა ბიჭმა და გამარჯვებულისაკენ გაიქცა.

„ერთგულმა“ გადალახა ბოლო ხაზი, მერე მწვანე მინდორზე გადავიდა, უნდოდა უფრო შორს წასვლა, მაგრამ ლაგამმა არ გაუშვა. ერთხანს ასე იდგა, შემდეგ ვილაც ბიჭმა მოჰკიდა მის აღვირს ხელი და გაატარა.

მოშორებით, სხვა ცხენების გარშემო, ხალხი ხმაურობდა.

„ერთგულს“ სიამოვნებდა, რომ მის ახლოს არავინ იყო. თერთმეტი წლის ულაცმა ცალი ყური მიაბრუნა, თან გახუნებულ ველს გახედა. ბუნდოვნად იგრძნო, რომ ოდესღაც, როცა ხალხს არ იცნობდა, იქ იზრდებოდა და ძალიან, ძალიან მოუნდა დაბრუნება. როცა მოიხედა, მის წინ პატრონი იდგა, ყალიონს აბოლებდა. მასთან ვიღაც გაბურძენილი კაცი მივიდა, ლაშებში მოჰკიდა ხელი, მერე თავი გაიქნია.

– მეთორმეტეშია, – თქვა მან.

– არა, მეთერთმეტეში, – გაუსწორა პატრონმა.

– სულ ერთია, – თქვა გაბურძენილმა კაცმა.

„ერთგულმა“ კისერი გაიგრძელა, უღონოდ ჩაიხვიხვინა და ისევ ველებს გაუსწორა თვალი, სიამოვნებდა, რომ ხმაური მისგან შორს იყო, რომ იდგა მარტო და არავინ აწუხებდა.

გაბურძენილმა კაცმა ისევ ჩაავლო აღვირში ხელი.

ახლა აღარც ეს სწყინდა „ერთგულს“.

იმსჯელეთ, რა არის ავტორის მთავარი სათქმელი და რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი გადმოცემული.

გაითვალისწინეთ: ნაშრომი, რომელიც 100 სიტყვაზე ნაკლები იქნება, არ გასწორდება!